

BÀ MẸ NHÀ QUÊ CỦA TÔI

Má của tui là một bà già nhà quê !

Tui nói ra với một chút tự hào. Bởi hai chữ “Nhà Quê” không làm tui xấu hổ hay mặc cảm mà nó là cái gì thân thương, rung động tuyệt vời khi tui nói tới nó để chỉ về má.

Má tui nhà quê thì đương nhiên tui cũng nhà quê không sai chỗ nào, chắc như bấp. Nhưng khi tui hỏi con tui:

– Má là bà già nhà quê, không ăn mặc sang trọng, không trang điểm thật đẹp như những người má khác, má dở tiếng Anh con có xấu hổ vì má không?

Con tui ôm hôn tui và nói:

– Má đâu có nhà quê, má của con vẫn đẹp, ăn mặc lịch sự, biết thương người, sống có đạo đức, hết lòng hy sinh cho con cái. Má là má của con. Má nhà quê thì con cũng nhà quê hay sao?

Ừ hén! Đơn giản như vậy mà tui cứ tự hỏi mình. Kỳ thiệt.

Hồng biết sao má tui già rất sớm. Tui nhớ khi tui học lớp nhì, lớp của thầy giáo Lượm thì má tui đã là một bà già nhai trầu bồm bẻm. Đầu niên học, má dẫn tui tới gửi cho Thầy:

– Dạ! Thừa thầy, nó là con Chín. Con gái mà cũng phá lắm đó thầy, thầy mần ơn cứ quánh nó thẳng tay dùm tui. Tui gửi nó cho thầy, trăm sự nhờ thầy.

(Tui đâu phải tên Chín, tui thứ chín trong nhà. Nhưng khi tui học lớp bét (Lớp 1 bây giờ) má tui cũng đem tui gửi cho cô giáo y chang như vậy. Cô vô sổ tên tui là Nguyễn thị Chín. Và dù năm nào tui cũng lãnh thưởng hạng nhất, tên tui cũng vẫn là Nguyễn Thị Chín. Đến khi tui học hết lớp trường làng được ra quận Long Thành học cô giáo Ba dạy lớp Nhất. Cô kêu “Nguyễn thị Thêm.” Tui tỉnh bơ, tui tưởng cô kêu ai. Hóa ra cô kêu mình.

Thế mà cả năm học, tui không bị ông Thầy đánh. Tui sợ đòn nên siêng học. Lần nào thầy kêu: “Trò nào xung phong trả bài trước”, tui cũng giơ tay. Khi truy bài xong, thầy còn cho tui đánh mấy đứa không thuộc bài nữa chớ. Mấy thằng chọc tui “Cái đầu trọc lóc như

cái bình vôi, Mẹ ngồi, mẹ ỉa, mẹ bôi lên đầu” hồi học lớp Ba ngày nào là tui đốt thẳng tay. Bây giờ nghĩ lại còn ân hận.

Ông thầy giáo già trường làng này nổi tiếng nghiêm khắc. Khi không thuộc bài hoặc làm toán sai ông bắt nằm dài xuống. Có khi mấy đứa nằm xếp lớp như cá mè. Cây roi mây thật dài ông ngồi trên ghé quất “trót, trót” xuống mông. Đứa nào khôn nằm sát bên trong. Đứa nào phá phách, học dở, ông cho nằm ngoài. Ngọn roi mây thường quất trúng mấy đứa nằm xa. Đau điếng.

Quý xơ mít là hình phạt trò nào cũng sợ. Mít đã ăn xong, đem phơi khô, lớp vỏ sần sùi khô cứng. Quý xuống đầu thấu trời xanh. Mấy đứa bị quý, đầu gối lún xuống lưng từng lỗ nhỏ. Vậy mà không có phụ huynh nào dám đến trường khiếu nại hay phản đối.

Thầy còn hình phạt mà bi giờ tui thấy ác không chỗ chê. Đứa nào tay dơ hay móng tay không cắt, viết chữ xấu, vở bôi bẩn là thầy gọi lên kêu chụm mấy đầu ngón tay lại. Thầy dùng một củ mây ngắn, nhưng gốc rất to. Thầy gõ mạnh vào đầu mấy ngón tay chụm lại. Đó là hình phạt đau thấu tim. Càng giựt vào né tránh thì thầy đánh càng đau.

Má tui nói “Thầy như cha, thầy khó, trò mới thành người” nên má rất quý trọng thầy cô. Vào ngày Tết, Mừng Năm Tháng 5 hay Trung Thu má sai anh em tui mang lễ vật đến nhà thầy cô kính biếu.

Ông thầy giáo Lượm kiêm hiệu trưởng trường làng có hai người con gái cũng dạy chung trường. Cô Ngẫu dạy lớp bét (lớp 1), cô Duyên dạy lớp tư (lớp hai), cả hai cô đều lớn tuổi mà không lấy chồng. Cô Ngẫu rất hiền, cô Duyên khó tánh và nóng nảy. Đứa nào lên bảng làm sai cô tức mình nắm đầu dọng vô bảng đau điếng. Bảng đen ngày xưa có giá chống. Bảng bị dọng mạnh ngã cái rầm. Cô bắt học trò dựng lại và nếu sai lại đánh tiếp.

Có lần cô cho làm toán cộng. Anh Sáu tui ngồi tại bàn đang làm, quên nhớ giữ số hàng chục. Cô Duyên đi ngang ngó thấy. Cô nắm đầu anh tui dọng xuống bàn một cái rầm. Anh tui gầy hai cái răng cửa, máu ra lênh láng ướt đỏ cả tập vở. Vậy mà má tui nghe báo tin, má lên trường đem anh về không hề trách cô giáo một câu. Má nói:

– “Có vậy mà mới tổn làm toán cho trúng.”

Nhà tui đâu có giàu, ba tui làm tài xế lái xe cho đồn điền. Ông lại hào hoa có vợ nhỏ lung tung. Làm trọng tài đá banh, huấn luyện viên thể thao, Thanh niên Cộng Hòa, Ôi! Ba tui đủ thứ chức không có lương, tiền bỏ ra phục vụ nước chanh đá lạnh cho đội banh khi thi đấu, ăn uống ỉ xèo khi đá xong, rồi giặt đồ dơ của cầu thủ đủ làm má tui mệt thở hồng ra hơi. Bản tính má tui kính nể và sợ chồng, cực mấy bà cũng làm thinh. Má tui còn hãnh diện khi chiều chiều ba tui quần sọt, áo thun hiên ngang đi ra sân đá banh.

Má tui mắt hơi lé, người ta nói là lé kim. Người gầy gầy, nước da thật đẹp, trơn mịn không một tí mụn hay nám hoặc trổ đồi mồi. Giá má tui ở vào thời đại này, o bề nhan sắc một chút bà sẽ là một mỹ nhân. Miệng má nhỏ nhắn, môi đỏ hồng. Cậu Hai tui nói hồi đó má tui đẹp nhất trong mấy chị em. Rất tiếc ba tui đẹp trai, có tài tán gái nên má tui bỏ phố chợ Phước Thiên theo chồng xa xứ.

Cái điều tui thắc mắc là răng cở má tui sao di cư ra ngoài biên giới quá sớm. Mới hơn 50 gì đó mà răng cở xệu xạ, ngoáy trâu lọc cọc dòm bắt chán. (hông biết có phải vì vậy mà ba tui có vợ nhỏ không?) Cứ ngồi một chút là má kéo cái ống nhổ, nhổ một cái xoẹt đồ lòm lòm thấy ón. Có lần tui tò mò, lén má làm một miếng. Úy chu choa quoi! Tui say trâu, mặt mày đỏ kè, người phùng phùng, muốn ói mà không ói, đầu óc quay mòng mòng, té nằm một đồng. Từ đó tui tổn tới già.

Ở vườn dưới ba tui dành nguyên một liếp để trồng cau và trà. Má tui là dân miệt vườn nên cau có trái ăn được là má tui trèo lên thử. Sau này tui lớn bộn, anh tui thay má làm cái nhiệm vụ leo cây này. Cứ làm một cái nài là trèo lên tới ngọn. Sau thất lưng nhét một con dao nhỏ. Lên tới quày, hái một trái chẻ làm hai là biết cau đã ăn được hay chưa? Có khi nghi ngờ anh thả xuống cho má coi. Nếu được thì rạch hai bên quày cau một đường rồi giựt mạnh thòng dây thả xuống. Má kể ở những vườn cau nhiều tuổi như vườn của ông ngoại tui, dân leo cau chuyên nghiệp không leo xuống khi cắt quày mà nhún người lác mạnh. Ngọn cau đong đưa và tay nài sẽ chuyền qua cây cau khác.

Ở vườn trên, cạnh gốc chùm ruột ba tui làm 4 gốc trâu vàng cho leo lên một cái trụ làm bằng rễ những cây bằng lăng thật to. Những lá trâu vàng óng dưới nắng mai, má tui hái để ăn và để chị tui đem ra chợ bán.

Ba tui không thích má tui ăn trâu. Đương nhiên rồi. Ông đẹp trai, phong độ, trẻ trung mà má tui ăn trâu bồm bẻm ra đường làm sao xứng. Có một lần ông lên tiếng về tật ghiền trâu của má. Hình như lần đó hai ông bà cãi nhau. Ba tui đem chuyện ăn trâu ra làm đề tài chọc má tui nổi giận. Ông chê dơ, mất vệ sinh, thâm mỹ. Ông thách má tui bỏ trâu. Má tui hứ một cái rõ to và tuyên bố:

– Tui sẽ bỏ cho ông coi.

Vậy mà má tui bỏ trâu thiệt, cái rụp, ngang xương, oai hùng. Bà từ giã ông thần vôi và mấy lá trâu vàng, cau xanh bắt mắt. Má đề bộ ông ngoáy 10 Thông tặng năm hiu quanh trong cái giỏ trâu bỏ ở góc nhà. Ba tui chờ hoài không thấy má tái xuất giang hồ, kết thân lại với ông thần vôi. Ông đành xuống nước làm hòa. Ông phải tự thú:

– “Má mày lớn gan thiệt”

Má tui không thích se sua. Bà ăn mặc đơn giản, khi giàu tiệm lớn có ba tầng bán rượu thời Tây, hay nghèo bán buôn qua ngày, có tiền hay không tiền má tui cũng sống y như

vậy. Cái áo túi ngăn ngăn, hai cái túi to tổ chẳng, nắp túi đựng tới đầu vú. Mỗi lần tui cần lấy gì trong túi áo là tay tui chạm ngay đầu vú má tui mềm mềm. Có khi tui bóp một cái chọc má tui chơi. Má la lên:

– Tổ cha mày, con chó con. Rồi bà cười hề hề thương yêu.

Khi tui lớn rồi, có chồng con, thỉnh thoảng thương má quá, tui cũng thò tay vào áo mò vú má. Cái vú teo nhách còn chút xíu, hai cái núm vú mềm mềm, vậy mà mẫn vú má thấy cũng thiệt phê.

Những lúc ấy tui thấy mình sung sướng lắm như trở lại thời còn bé. Tui ngụp lặn trong cái ngất ngây của tình mẫu tử mà quên bao nhiêu đắng cay truân chuyên đã đổ xuống đầu mình.

Má tui không có học nhiều, bà chỉ biết đọc biết viết để ghi sổ nợ. Cái sổ bán chịu của má tui chỉ có bà mới đọc được thông suốt. Lâu lâu bà sai anh em tui sang giùm qua một sổ khác, những lần đó phải có má đứng bên để thông dịch những ám số của bà. Cuốn sổ sang qua đó để anh em tui đi đòi tiền giùm, còn sổ chính đích thân bà giữ.

Có một điều tui cúi đầu bái phục má tui. Má tính nhảm không ai qua mặt. Hàng hóa bán trong nhà, mỗi thứ mỗi chút, giá cả lung tung loạn xạ cả lên mà má tui nhớ đâu ra đó. Bà lấy bán rồi tính một loáng là xong. Tui tui đôi khi không tin, lấy giấy ra ghi ghi, chép chép, tính tới tính lui, khi đọ lại đúng là con số má tui đã ra.

Má tui trúng thầu mua hột mỗi khi tới mùa hột cao su rụng. Bà lúc nào cũng tin hai bên vai vác làm chứng cho mình. Bà hay nói với những người giúp việc: “Minh làm điều gian dối, tham lam thì trời biết, đất biết hai bên vai vác sẽ biết, nên khi đong hột không được ăn gian lác thùng mà phải đong sòng phẳng cho họ.”

Khi mua đã đầy xe tải má tui chở lên Sài Gòn giao cho hãng lớn, bà mua sỉ nước mắm tĩn và lấy hàng về bán. Lúc đó nhà tui rộn rịp với những món hàng rẻ lấy từ hãng gốc về bán lại. Tui mê nhất là má mua thịt heo quay, bánh mì và dưa hấu. Trời ơi! Một tay cầm khúc bánh mì Sài Gòn nóng hổi, tay kia cầm miếng thịt có da heo quay giòn rụm. Tuổi thơ của tui thiệt ngon và béo hết biết. À còn dưa hấu nữa chứ. Cứ chọn trái nhỏ nhất, cắt mặt dưa và lấy muỗng múc ăn. Vừa ngon, vừa ngọt mát tới tận tim gan phèo phổi.

Hết mùa hột, má làm bánh tằm bì, bánh ú, bánh tét, xôi, bắp. Má cho chị em tui tập buôn bán. Hai chị em tui mang hai cái mâm đi vòng trong xóm. Lần nào thằng út cũng bán sạch trơn. Còn tui hồng có duyên buôn bán nên lần nào cũng còn. Thằng em lại dẫn chị đi bán dùm rồi hai chị em dẫn về khoe má.

Tui thương nhất là hình ảnh má tui đi mua gom tĩnh, những tĩnh nước mắt đã dùng xong. Tĩnh nặng lắm, trời ban trưa má gánh về đòn gánh cong xuống trên vai má. Mặt má đỏ rần vì nắng và đầm đìa mồ hôi. Nghĩ lại thương má đứt ruột.

Vậy mà sau 75 đôi tiền, má tui như từ trên trời rơi xuống. Bà tính hoài không ra. Hai đợt đôi tiền ở miền Nam đã xoay cái não má tui quay mòng mòng. Đi chợ hay mỗi khi tính tiền má tui ngồi tính toàn bằng tiền VNCH rồi tắt tịt.

– Sao kỳ quá vậy ông. Sao tiền xài như giấy lộn. Làm sao mà tính hả ông? Ba tui nói với má:

– Bà tính tiền cũ làm chi cho mệt. Cứ trả theo tiền bi giờ là xong.

Nhưng má tui không quen tính như vậy, bà tính cứ lộn hoài nên cuối cùng ba tui đành làm thủ quỹ trong nhà. Ông nói:

– Thôi bà để đó tui lo. Bà mà tính một hồi bà dắm vào dưỡng trí viện Biên Hòa lắm đó.

Từ đó má tui dẹp buôn bán, tính toán, an phận làm một bà già nhà quê thứ thiệt. Chuyện tiền bạc ba tui độc quyền giải quyết. Thỉnh thoảng tui tui đem tiền về biếu, hay chị dâu tui bán trái cây lặt vặt trong vườn má tui dùng để cúng chùa, lì xì cho con cháu, hoặc thích ăn gì gửi chị dâu tui đi chợ mua dùm.

Má tui ít khi nào mang giày dép khi ra vườn. Má thích đi chân trần trên đất và trên thảm cỏ. Tui nhớ hoài má tui mỗi khi đi rẫy. Bà không mang dép. Bà nói mang dép vướng víu gánh nặng dễ bị vấp té. Tui nghĩ hai chân má tui dường như hóa đá nên không biết đau. Trời nắng chang chang, tui mang dép còn muốn phồng chân trên con đường tráng nhựa. Vậy mà má tui đi chân không chạy thoăn thoắt.

Bà gánh đôi quang giống nặng trĩch đi như chạy. Má nói đi lẹ lẹ lên con, chạy nhanh chân không bị phỏng. Cái số má tui là số khổ nên bà không khi nào gánh đôi triêng giống nhẹ. Không có gì đem về bà cũng ráng chắt lên vài gốc củi. Má nói “Nặng nặng để gánh chạy cho lẹ. Nhẹ khó đi lắm con ơi!” Thiệt là má tui như con trâu kéo cày, cái ách mang nặng nề mà làm việc vẫn vui.

Người ta dùng hai từ “rẫy bãi” để diễn tả những khó nhọc khi phá rừng làm rẫy. Không kiên trì sẽ bỏ cuộc ngay. Bây giờ là mảnh vườn cây trái sum xuê, nhưng ngày xưa là rừng hoang, có cộp có rần rít và thú rừng, vậy mà má tui vẫn bám đất khai hoang. Những ụ tre được chắt lên từng đống, những ngọn lửa bùng lên, liếm vào đống chà tre, củi tre kêu lách tách thỉnh thoảng nổ to. Má tui ôm yếu lui cui bên những đống chà tre đang đốt. Mặt má đỏ lừng bên ánh lửa, cái áo bà ba chằng chịt những vết hằn mồ hôi muối. Má cầm cái nón lá quạt liên tục cho mát. Miệng la lên: “Gió! Gió lên, gió lên!”

Má là đàn bà má trái tim vững chãi, kiên cường. Má bỏ hết công sức, tiền bạc để khai khẩn lập vườn. Câu nói của má mãi mãi tôi không bao giờ quên:

– Con người của má sống một nhà, thác một mồ. Má lập vườn cất nhà để sống ở đây đến lúc chết. Má không đến ở nhà một đứa nào. Con ruột thì còn con dâu, con gái thì còn con rể. Má ở đây không đi đâu hết và sẽ chết trong căn nhà này.

Đó cũng là một trong những lý do mà khi liên lạc được với gia đình, em tui không thể bảo lãnh cha mẹ sang Mỹ.

Lúc mới phá rừng làm rẫy, đất còn mới, mỗi trùng ụ lên từng cụm. Mỗi sáng bước xuống đất mỗi người phải nhúng chân vô thau dầu (tui nhớ mang máng gọi là dầu gazon, một loại dầu cặn dùng để chạy máy cày). Ba tui nói làm như vậy mỗi trùng không ăn chân. Má tui đi chân không thì không sao. Còn tui mang giày, dép mà vẫn bị mỗi trùng ăn lở loét thấy ghê. Nhức và ngứa khóc cả đêm không ngủ được. Má tui lấy thau nước rồi đổ tro và than đang cháy hừng hực vào thau, bắt tui ngâm chân. Má hái lá thù đủ dầu nấu cho tui ngâm, ngâm phèn chua, ngâm rượu trắng, xức thuốc đỏ, v.v. mà hai bàn chân tui vẫn lở thấy sợ. Có lần má tui khều trong đó ra những dây dài đo đo. Tui nghĩ là máu kết lại từng dây. Nhưng má tui cương quyết đó là trùng con và từ đó bà chú ý thật kỹ tui mỗi khi tui xuống vườn.

Má tui có cái tật rất lạ. Ban ngày bà không mang dép, nhưng buổi tối, tắm rửa xong trước khi lên giường bà mang dép, giữ chân thật sạch. Bà lau chân cẩn thận bằng cái khăn máng ở cạnh giường rồi mới vào mừng, tấn cẩn thận để ngủ.

Đừng ai nói má tui nhà quê ít học không biết lễ nghĩa, phải trái. Má tui là người phụ nữ biết đối nhân xử thế. Bà vượt lên tất cả những thô kệch, nghèo nàn bản thân để chiếu sáng một tình mẹ thật vĩ đại vô biên.

Ngày xưa, khi chúng tui còn nhỏ. Quê tui ở trong vùng xôi đậu. Ban ngày là lính Quốc gia vào kiểm soát. Ban đêm giao cho nhóm Dân vệ trong làng. Đêm đêm Mặt trận về tuyên truyền, xin thực phẩm, thuốc men và giao truyền đơn cho dân đi rải. Các anh lớn của tôi đều được ba má cho lên Sài Gòn học để tránh bắt tặc sau này. Nhà chỉ còn hai chị em tui còn nhỏ nên phải ở nhà với ba má.

Có một lần họ giao truyền đơn bắt chị em tui phải đi làm nhiệm vụ nguy hiểm đó. Má tui không cho các con làm. Sáng mờ sương má đi rẫy, dấu truyền đơn dưới lớp đồ dùng lật vạt. Má rải một ít theo đường đi xuống rẫy. Lính Quốc gia đi ruộng về sớm. Thấy má và mớ truyền đơn, các anh dặn: “Má ơi! Thấy truyền đơn đừng có lượm nghen má! Má đưa cho tui con đem về quận.” Sẵn dịp má tui đưa hết mớ còn lại cho mấy anh lính rồi đi về. Bà về tới nhà còn mặt xanh dờn vì quá sợ.

Những bà mẹ yêu con đã hy sinh mạng sống và cuộc đời mình bất kể hiểm nguy. Má tui tuyệt vời như vậy đó.

Má tui chỉ có một thú vui duy nhất là nghe đọc truyện. Kể từ khi tui đọc được chữ là lúc tui thành người đọc truyện cho má tui và các bà hàng xóm cùng nghe. Ban đầu đọc chưa chạy chữ, tui còn đánh vần thì các bà đoán trước rồi chỉnh chữ sai cho tui. Đến khi tui đọc làu làu thì tui được các bà và má tui cưng lắm. Những truyện Phạm Công Cúc Hoa, Tấm Cám, Mãi dao dạy vợ, Lục Vân Tiên hay Tam quốc chí diễn nghĩa, Tiết Nhơn Quý chinh Đông, Tiết Đinh San Chinh Tây, Phàn Lê Huê phá vòng vây, v.v. là những truyện má tui mê lắm.

Trong số người nghe đọc truyện có bà Hai. Bà đọc chữ được nhưng vẫn đem sách tới nhà bắt tui đọc. Sách truyện Phạm Công Cúc Hoa của bà đưa không thể đọc dễ dàng. Bởi bà rất ghét Tào Thị nên cứ chữ Tào Thị thì bà lấy nhang đâm lũng lỗ như bà trừng trị con mẹ ghẻ hung ác với con chồng. Mỗi lần đọc những đoạn gay cấn đánh nhau hay mưu lược hại nhau thì bà nghiêng răng chửi phụ họa. Những đoạn mùi lòng, tình cảm dạt dào thì bà khóc như mưa. Cái khăn vắt vai dùng để chùi cổ trâu ướt nhèm nước mắt.

Nói sao cho hết những chuyện của má tui. Những chuyện bình thường, lật vạt mà sao với tui nó quý quá chừng. Những kỷ niệm hai mẹ con đi săn măng trong rừng tre gặp cọp. Chuyện hai mẹ con đi vớt rong lá hẹ về cho heo ăn, nước chảy xiết cuốn tui sắp chết đuối. Chuyện má tui giận ba tui cạo trọc đầu vì câu hát ngây thơ vô tội của tui. Chuyện má tui giận lấy anh Sáu tui không đụng đũa nồi canh chua anh nấu.

Nhưng câu chuyện những tháng ngày của má tui nơi bệnh viện là hằn sâu trong tui nhiều nhất.

Năm đó tui đang mang thai đứa con thứ nhì sau khi chồng tui đi tù Cộng sản về. Nhà tui cách nhà cha mẹ hơi xa. Anh Sáu tui cất nhà trong vườn gần nhà ba má. Lúc đó má tui bệnh nặng mà bà dẫu không nói với ai. Ba tui hỏi bà chỉ nói bị cảm nhẹ không sao đâu. Anh Sáu tui nhắn tui về:

– Tao thấy má ít ra ngoài, cứ nằm trong phòng. Hỏi má, má nói khó chịu.

Tui vô phòng má. Rờ đầu thấy má hơi sốt. Má nói má không sao đâu con. Nhưng tui thấy má tui cứ vài phút là tuột xuống giường đi tiểu trong cái xô sẵn trong phòng. Má đi nhiều lần mà vẫn không tiểu được. Tui đoán má tui bị nhiễm trùng đường tiểu.

Hôm sau tui lại về thăm má. Ba tui mời một đoàn Phật Tử tới tụng kinh cầu an cho má tui ở nhà trên. Một cô Phật Tử (có tiếng dữ hơn bà chằn) xuống trấn an má tui.

– Bác Sáu, tui con tụng kinh, Bác Sáu có đi thì ra đi cho nhẹ nhàng nghen bác.

Em tui (Thằng em một cha khác mẹ mà má tui chăm sóc từ nhỏ) nghiêng răng trèo trẹo. Nó nói với tui:

– Bà này tụng kinh chỉ có quỷ nó chứng chó Phật nào chúng. Má mình như vậy mà nói đi với hồng đi nghe ngựa lổ tai quá. Tụi mình đem Má đi bệnh viện đi chị.

Thế là chúng tôi đem má đi bệnh viện Bình dân. Ở đây Bác sĩ nói má tui bị bí tiểu. Họ thông tiểu cho má. Một lượng nước tiểu kinh hồn được lấy ra. Má nhẹ đi như hoàn toàn bình phục.

Ít lâu sau, hiện tượng đó lại tái phát. Lên bệnh viện họ nói má tui bị một bướu nhỏ chặn ngay lỗ tiểu cần phải mổ. Thế nhưng má tui quá yếu, bà chỉ muốn về nhà để chết nên BS bó tay.

Bác sĩ kêu hai anh tui lại để hỏi:

– Bà có gì bất mãn không? Sao bà chỉ cầu chết? Anh tui nói không.

– Bà có ghét ai không? Không. Anh tui trả lời. Má tui hiền lắm, ai má cũng thương.

– Vậy bà thương ai nhất? Nếu người đó đến khuyên để bà chịu ăn lại sức chúng tôi mới mổ cứu bà được.

– Má tui thương em gái tui nhất. Nhưng nó đang mang thai, không thể lên đây nuôi bệnh.

Thế là tui quyết định nghỉ làm lên bệnh viện nuôi má tui. Nhà thương chật chội, ba anh em tui thay phiên nhau 2 người một ca để túc trực chăm sóc. Tui mang thai sau 10 năm nghỉ sanh vì chồng đi tù Cộng sản nên má chồng tui không muốn cho tui đi. Thế nhưng chữ hiếu nặng hơn tui cãi lời mẹ chồng. Tui quyết định phải dùng tâm lý để khuyên má tui ăn uống cho lại sức để mổ. Tui đến bên má tui vỗ về, năn nỉ, khuyên má cố gắng ăn thì BS mới cho về và tui mới được về:

– Má ơi! Má ăn đi má. Má ăn khỏe lại BS mới cho về, con mới yên tâm về nhà. Má thương cháu thì rán ăn cho con khỏi la lét ở đây mất vệ sinh.

Ngày tui chưa lên, má tui cứ trần trối chờ chết. Lưỡi bà đã rút lại, nói không thành tiếng. Người như một bộ xương khô. Nhưng thương con má tui bắt đầu ăn lại, sức khỏe phục hồi nhanh chóng.

Thời kỳ sau 75 cái gì cũng thiếu thốn. Nhà thương dơ bẩn và đầy những tệ đoan xã hội. Mỗi giường bệnh chỉ cách nhau một lối đi nhỏ xíu. Mấy anh em tui mỗi đêm nằm dưới đất trên lối đi đó, cái đầu nhô ra để thở còn chân phải thọc xuống gầm giường cạnh bịch

nước tiểu được thông ra của má. Má thấy con vì mình quá cực khổ nên quyết tâm phải mau bình phục để về nhà.

Đi nuôi má ở bệnh viện chúng tôi thường là hai người, khi cần anh Tám tui cũng lên luôn. Một người đi chợ nấu ăn. Khi nấu phải ngồi canh chừng, hờ ra một chút là mất như chơi. Giặt đồ cũng phải ngồi canh kéo bị mất, phải đi mua thuốc theo toa Bác sĩ, phải túc trực chăm sóc, lau người, bóp tay chân, cho má uống thuốc... Mấy anh em tui bỏ việc nhà để toàn tâm toàn ý nuôi bệnh má.

Tui thương anh Sáu tui lắm. Anh cực mịch, nóng tánh, ít nói nhưng rất thương mẹ. Thường chúng tôi nấu đồ ăn riêng cho má, còn mấy anh em ăn chỉ để sống mà thôi. Mua món gì ngon cho má, tui tui cũng chỉ dám nói nửa giá tiền. Như vậy má tui mới dám ăn thật tình. Còn không bà chê dờ để khỏi tốn tiền mua lần sau.

Có dạo má tui bị biến chứng. Bà run từng cơn, người giật như kinh phong. Chúng tôi dứt lốt, chạy vạy mới tìm gặp được bác sĩ chủ trị. Ông tới giường, nhìn má tui chỉ một giây rồi đi ra, không nói một tiếng nào. Anh Sáu tui nhào tới muốn thui ông BS một đấm vì quá nóng ruột. Anh nói ông BS vô lương tâm. Tui kéo anh lại và nói anh đừng canh chừng má, em đi tìm y tá và BS để hỏi má bị gì? Bác sĩ cho tui một cái toa, bảo ra ngoài mua chợ đen, vì đây là thuốc ngoại, bệnh viện không có bán. Anh Tám tui cầm toa thuốc đi một ngày mới tìm mua được. Quả nhiên, thuốc uống vô má tui dịu lại và bà qua khỏi cơn nguy hiểm.

Cái ống thông tiểu y tá đặt vào cho má tui không hề thay ống mới. Nước tiểu đầy chất dơ đóng lại bịt kín lỗ thông. Má tui lại bị bí tiểu trong khi đang điều trị. Anh em tui gọi y tá mấy lần họ cứ phớt lờ. Cuối cùng đánh liều tui rút ống ra. Hai anh em loay hoay không biết làm sao tống hết chất dơ bám trong ống để đặt lại cho má. Thương anh tui lắm, anh dùng miệng để thổi tống chất dơ. Tui tự mình đặt ống thông tiểu cho má. Từ đó cứ vài ngày là tui rút ống ra, làm vệ sinh và đặt lại cho má tui ngay trong bệnh viện.

Sau đợt đó má tui về nhà, mấy tháng sau bà lên nhà thương để mổ và sống thêm 4, 5 năm nữa.

Má tui mất vào một sáng mùa xuân. Bà nằm trên giường thiêm thiếp như say ngủ. Tui ngồi bên giường nhìn má tui đi lần vào cõi chết. Thằng út bò loanh quanh bên bà ngoại. Nó không hiểu sao hôm nay bà không ôm hôn nó như mọi khi. Ngoài sân ba tui và các anh đang chuẩn bị mọi thứ.

Tui bỗng con xuống. Pha nước ấm với rượu lau khắp người và thay đồ cho má tui. Bộ đồ lụa trắng bà may từ thuở nào mà tui không thấy bà mặc bao giờ. Tui để má tui nằm yên và ngồi một bên cầu nguyện. Má tui ra đi bình an, êm đềm, lặng lẽ như sự chịu đựng cam nín trong suốt cuộc đời bà.

Má ơi! Con sông nào rồi cũng trôi ra biển lớn. Người mẹ nào cũng yêu con và hết lòng hy sinh, bảo vệ con mình. Má đã cho con tất cả những gì má có, trong đó có những kỷ niệm tuyệt vời mà con giữ mãi trong lòng cho đến cuối đời.

Con của má sẽ là một bà mẹ hiền, một bà nội, bà ngoại dễ thương của các cháu. Má là bài thơ tuyệt vời con đọc hoài mà vẫn thấy hay, là cuốn sách học làm người con học mãi không xong. Con nhớ mùi thơm của má. Mùi mồ hôi muối mặn nồng và nụ cười móm xòm của má.

Nụ cười từ ái của Đức Phật Quan Âm.

Nguyễn Thị Thêm

13/5/2023

Nguồn: <http://thukhoahuan.com/index.php/truyn-ngn/22281-ba-me-nha-que-cu-a-to-tr-nga-n>

